

МОЗ України
НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика,
академік НАМН України,
професор

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення
докторської дисертації
Власенко І. О.

В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ
В'ячеслав Камінський 2023 р.

Витяг з протоколу

26.09.2023 № 1

м. Київ

про наукову і практичну цінність дисертаційної роботи

фахового семінару профільних кафедр: кафедри фармацевтичної технології і біофармації; кафедри фармації; кафедри промислової, клінічної фармації та клінічної фармакології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, проведеного відповідно до рішення вченої ради НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 14.06.2023 протокол № 6, уведеного в дію наказом НУОЗ України імені П. Л. Шупика від 15.06.2023 № 2649.

Голова – Давтян Л. Л., д.фарм.н. професор, завідувач кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Секретар – Дроздова А. О., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Присутні: Михальчук В. М., д.мед.н. професор, декан фармацевтичного та медико-профілактичного факультету, професор кафедри управління охороною здоров'я НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Давтян Л. Л., д.фарм.н. професор, завідувач кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Дроздова А. О., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Трохимчук В. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України

імені П. Л. Шупика; Кабачна А. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Соловйов С. О., д.фарм.н. доцент, в.о. завідувача кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Коритнюк Р. С., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Буцька В. Є., к.фарм.н., доцент, доцент кафедри промислової, клінічної фармації та клінічної фармакології НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Тимченко О. Г., к.мед.н. доцент, доцент кафедри промислової, клінічної фармації та клінічної фармакології НУОЗ України імені П. Л. Шупика; Токменко І. І., к.хім.н. доцент кафедри фармації НУОЗ імені П. Л. Шупика; Білоусова Н. А., к.пед.н. асистент кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Всього:

докторів наук – 7

кандидатів наук - 4

без наукового ступеня – 0

У тому числі зі спеціальності дисертації, яку обговорювали:

докторів наук – 6

кандидатів наук – 1

Порядок денний:

Обговорення дисертації здобувача наукового ступеня доктора наук доцента кафедри фармацевтичної технології і біофармації Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика **Власенко Ірини Олексіївни**, на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», за спеціальністю 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація».

Рецензенти:

- Трохимчук В. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика;
- Кабачна А. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика;
- Соловйов С. О., д.фарм.н. доцент, в.о. завідувача кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача наукового ступеня доктора фармацевтичних наук, доцента кафедри фармацевтичної технології і біофармації Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», з викладенням основних положень дисертації.

В процесі обговорення доповіді, дисертанту було поставлено наступні запитання:

д.фарм.н. професор, Давтян Л. Л., завідувач кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

1. Ви провели фармакоекономічні дослідження щодо соціально-економічної доступності гіпоглікемізуючих препаратів і виявили, що препарати, які використовують в сучасних підходах терапії ЦД2Т малодоступні. Тобто, ці препарати високовартнісні, що обмежує впровадження сучасних схем лікування, як Ви бачите реалізацію їх в практичній площині.

Відповідь: Власенко І.О.

1. За результатами проведених фармако-економічних досліджень сучасні ГПП, як закордонного так і українського виробництва є малодоступним, особливо, для пенсіонерів, що робить практично неможливим їх застосування у більшості хворих на ЦД2Т пенсійного віку. Низька доступність інноваційних ГПП (висока ціна, відсутність в переліку реімбурсованих препаратів) може спричинити необгрунтований передчасний перехід на лікування інсуліном (при незадовільному результаті фармакотерапії метформіном та препаратами сульфонілсечовини). Препарати інсуліну підлягають відшкодуванню державою, що збільшує доступність терапії інсуліном, але вони також вартнісні та мають одночасно ризики при застосуванні. За інсулінотерапії збільшується ризик гіпоглікемії, що може бути особливо небезпечним для старших пацієнтів із ССЗ (збільшує ризик летальності). Для впровадження сучасних схем лікування ЦД2Т, які згідно чинного законодавства дозволені для застосовування в Україні, необхідно розширити перелік реімбурсованих ГПП. Це спиятиме покращенню результатів лікування та покращить якість життя хворих, в тому числі, старших людей, які складають значну частину пацієнтів із ЦД2Т. Одночасно, це економічно виправдано, так як при застосуванні сучасних препаратів зменшуються витрати на препарати інсуліну. Так, в Республіці Казахстан в Перелік ЛЗ для безкоштовного пільгового амбулаторного забезпечення громадян для лікування ЦД2Т за наявності ожиріння та факторів ризику ССЗ за призначенням ендокринолога, включено агоністи рецепторів GLP-1, інгібітори SGLT2 та інгібітори DPP-4. При цьому спостерігається зниження потреби в інсулінах на 7% за рахунок доступності (повне бюджетне забезпечення) нових дороговартісних ГПП. Згідно сучасних міжнародних рекомендацій, для певної категорії хворих на ЦД, які мають ожиріння та ризики ССЗ, захворювання нирок, рекомендують для запобігання розвитку цих ускладнень, використовувати, в якості першої лінії терапії, ГПП нового покоління GLP-1, які позитивно впливають на запобігання розвитку ускладнень (ССЗ). Саме ускладнення, несуть основний тягар фінансового навантаження як на пацієнта, так і на систему охорону здоров'я.

д.фарм.н. професор, Дроздова А. О., професор кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

2. В своїй роботі Ви окремо виділяєте фармацевтичну допомогу хворим на цукровий діабет в умовах воєнного стану, чим вона відрізняється від

фармацевтичної допомоги в мирний час, чи змінилась роль фармацевта в умовах воєнного стану?

Відповідь: Власенко І.О.

2. В Україні в умовах воєнного стану, часто саме фармацевти беруть на себе відповідальність за надання допомоги хворим у надзвичайних ситуаціях. Фармацевтична допомога (ФД) хворим на ЦД в умовах воєнного стану допоможе забезпечити безперервне лікування даної категорії хворих, що запобігає потенціальним ризикам, що виникають в кризових ситуаціях війни. Міжнародна фармацевтична федерація (FIP) визначає Роль фармацевта в надзвичайній ситуації (FIP Statement of policy Role of the pharmacist in disaster management) з конкретним визначенням повноважень та відповідальності. Інший документ FIP «Реагування на катастрофи: рекомендації для фармацевта» пропонує, щоб на робочому місці фармацевта був розроблений план оцінки ризиків та управління, щоб у разі катастрофи, вплив на аптечні послуги був мінімізований. Тому, спеціалісти мають бути підготовлені та навчені для здійснення такої діяльності. З введенням воєнного стану наказом МОЗ України передбачається виписування та відпуск препаратів інсуліну без зазначення торгової назви, з урахуванням класифікації інсуліна за тривалістю дії. Виконання нових нормативних документів підвищує роль та відповідальність аптечного працівника при обслуговуванні хворих на ЦД та потребує нових знань. В контексті нового наказу, при відсутності препарату інсуліну, який пацієнт використовував для терапії до цього часу, фармацевт має відпустити інший препарат інсуліну, відповідно класифікації. ФД включає консультування пацієнта, який починає використання іншого виду інсуліну. Фармацевт при відпуску іншого виду інсуліну (при відсутності препарату інсуліну, який хворий застосовував до цього) має наголосити, що дуже важливо контролювати рівень глюкози в крові після зміни препарату інсуліну. Крім того, пацієнту рекомендується бути на зв'язку зі своїм лікарем, пити достатньо рідини та розуміти, як запобігти та лікувати гіпоглікемію та гіперглікемію. Цей елемент інформаційного супроводу хворих на ЦД критично важливий для них, так як може запобігти негативним наслідкам. Під час воєнного стану, особливого значення набуває питання зберігання інсулінів через відсутність постачання електроенергії тощо. Тому, фармацевту при відпуску препаратів інсуліну, необхідно звернути увагу пацієнта на його правильне зберігання. В надзвичайних ситуаціях не потрібно викидати препарати інсуліну, навіть, якщо ліки зберігались у невідповідних умовах або їх термін закінчився, тому що в екстрених випадках можна їх використовувати. Фармацевт має надати консультацію щодо комплектації «кризової діабетичної сумки» для можливої евакуації із дому. Для реалізації ФД розроблено Стандартну операційну процедуру «Фармацевтична допомога хворим на ЦД в умовах воєнного стану»

д.фарм.н. професор, Коритнюк Р. С., професор кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

3. Ви розробили програму тематичного удосконалення для фармацевтичних працівників для впровадження НАП щодо цукрового діабету, чому Ви рекомендуєте саме впровадження на післядипломному рівні освіти ?

Відповідь: Власенко І.О.

3. Зростаюча поширеність ЦД та низька кількість хворих, що досягають компенсації захворювання в Україні, обумовлює актуальність термінового впровадження елементів НАП в реалізації стратегії профілактики та управління ЦД. Для впровадження пацієнтсько-орієнтованого підходу ФД хворим на ЦД необхідно удосконалення знань фармацевтичних працівників щодо специфічних аспектів ЦД, про що вони зазначили в анкетуванні. Розроблена Програма ТУ має практичне спрямування, щодо впровадження необхідних навиків, в тому числі, комунікативних, які необхідно для забезпечення повноцінної участі фармацевтичних працівників у реалізації стратегії профілактики та управління ЦД. На післядипломному рівні освіти реалізувати навчання фармацевтів на державному рівні можна швидше, ніж додати до готової освітньої програми навчання фармацевтів на додипломному рівні. Цикл навчання є актуальний для широкого кола спеціалістів та на будь-якому етапі професійного розвитку фармацевта.

д.мед.н. професор, Михальчук В.М., професор кафедри управління охороною здоров'я, декан фармацевтичного та медико-профілактичного факультету НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

4. Ви наголошуєте, що фармацевт є членом мультидисциплінарної діабетологічної команди. Чи вивчали Ви взаємодію фармацевтів із лікарями? Чи потрібно її удосконалювати і як Ви це бачите ?

Відповідь: Власенко І.О.

4. Згідно НАП, необхідно інтенсивна взаємодія лікаря, пацієнта та фармацевта, що дозволяє оптимізувати використання ЛЗ і сприяє кращим результатам лікування. В дослідженнях зарубіжних вчених продемонстровано, що при належній взаємодії лікаря і фармацевта поліпшуються результати лікування артеріальної гіпертензії, серцевої недостатності, болю, хронічних дерматологічних захворюваннях, лікування онкологічних захворювань, астми, виразкової хвороби та ЦД. Було досліджено співпраця фармацевтів із лікарями методом анкетування. Відповіді фармацевтів показали, що існують значні проблеми в цій області. Так, більше треті респондентів відповіли, що праця з лікарями не налагоджена. Одним із рішень, що може покращити ситуацію - це законодавче закріплення ролі фармацевта у мультидисциплінарній команді діабетологічної допомоги, шляхом включення розділу фармацевтичної допомоги в Настанови лікування ЦД, з визначенням ролі, функції, відповідальності згідно НАП та взаємодії фармацевта з іншими медичними працівниками, в контексті надання діабетологічної допомоги. Тому, традиційні відносини між лікарем і фармацевтом більше не підходить для забезпечення ефективного, безпечного та персоніфікованого догляду за пацієнтом. В напрямку профілактики і виявлення ЦД співпраця із лікарями може бути в розповсюдженні серед відвідувачів аптек онлайн-опитувальника задля раннього виявлення хворих із предіабетом/ЦД із наступним скеруванням до лікаря. Ще одним елементом взаємодії - є залучення лікарів для консультацій під час проведення просвітницьких акцій до Всесвітнього дні діабету. Згідно НАП, фармацевт має бути залучений до складання плану лікування, який згідно нормативів лікар ендокринолог розробляє на 6 місяців

(це потребує законодавчих змін). Тобто, є реальні перспективи впровадження НАП хворим на ЦД у фармацевтичну практику.

к.мед.н., доцент Тимченко О. Г., доцент кафедри промислової, клінічної фармації та клінічної фармакології НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

5. Гіпоглімізуючі препарати та інсуліни - це рецептурні препарати, що призначаються лікарем, то в чому полягає роль фармацевта при наданні фармацевтичної допомоги хворим на ЦД ?

6. Чи Ви досліджували, які проблеми на шляху впровадження фармацевтичної допомоги хворим на ЦД в Україні?

Відповідь: Власенко І.О.

5. Проведене дослідження методом анкетування встановило чисельні проблеми застосування ЛЗ та прихильності до лікування пацієнтів із ЦД в Україні. Тому фармацевти мають бути задіяні в управлінні ЦД і додавати свій внесок у роботу діабетологічної команди, використовуючи свої професійні знання та навички для забезпечення потреб пацієнта в ЛЗ та МВ та впливати на дотримання плану лікування, способу життя, що покращить результати лікування. Пацієнти із ЦД особливо 2 типу більш старшого віку, які мають вже декілька ускладнень та застосовують інші препарати. Тому задача фармацевта надати вичерпну інформацію, про дію препаратів, протиказання, взаємодію ЛЗ, що для цієї категорії хворих, має критичне значення. Окремим в цьому питанні є взаємодія інсуліну з іншими ЛЗ, що потребує значної уваги фармацевта при їх відпуску із аптек. Окрім того, специфіка інсуліна вимагає від фармацевта супроводжувати відпуск спеціальною інформацією, щодо температури зберігання в побутовому холодильнику та попередити про можливість заморожування інсуліну в побутових холодильниках, необхідність контролювати температуру в холодильнику вдома, та інших аспектів: проведення техніки ін'єкцій, регулярна заміна голок тощо. Одночасно, при відпуску ГПП за системою реімбурсації, фармацевт має поінформувати пацієнта про препарати, що відшкодовуються повністю, а які ЛЗ потребують доплати, пропозиції оригінального ЛЗ чи генеричних. Необхідно задіяти всі групи професіоналів охорони здоров'я, зокрема фармацевтів, для підвищення прихильності до лікування пацієнтів із ЦД, що забезпечить оптимальне використання людських кадрових ресурсів та знизить витрати на охорону здоров'я.

6. На підставі проведеного анкетування фармацевтів встановлено основні бар'єри для надання нових спеціалізованих послуг хворим на ЦД: брак часу і вартість додаткового часу для надання послуг; конфіденційність пацієнта; неналагоджена співпраця лікарів і фармацевтів та відсутність у фармацевта відповідних професійних навичок консультування з питань ЦД. При чому, більшість фармацевтів розуміють важливість проблеми надання спеціальної ФД хворим на ЦД та позитивно висловлюються за впровадження ФД пацієнтам зазначеної нозології.

к.пед.н. Білоусова Н. А., асистент кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика:

7. Ви розраховували вартість самоконтролю, але ж МОЗ України закуповує глюкометри та витратні матеріали і надають хворим безкоштовно.

Відповідь: Власенко І.О.

7. Так, Держава забезпечує глюкометрами і витратними матеріалами деякі категорії хворих на ЦД (діти, вагітні), але більшість категорій хворих покривають ці витрати зі власного бюджету, що є бар'єром для контролю захворювання. Згідно нашого анкетування, значна кількість пацієнтів в Україні не проводять контроль глюкози в крові із необхідною частотою. Одним суттєвим бар'єром для його проведення, є його вартість. В більшості країн Європи витрати на самоконтроль ЦД покриваються (повністю або частково) Державою або страховими фондами, що сприяє його проведенню і досягненню хворими цільових значень лікування. Дослідження показують, що підвищення рівня державних закупівель тест смужок до рівня нормативного, надає державі економічні вигоди через запобігання ускладнень, витрати на лікування яких, значно перевищують. Витрати на самоконтроль мають стати обов'язковою складовою у системі реімбурсації для хворих на ЦД. В Україні вже діє система реімбурсації, але рівень забезпечення інструментарієм для самоконтролю, закупленого за державні кошти в Україні є недостатнім і значно нижчим за нормативний. Наше дослідження показало, що пацієнти б частіше купляли б тест-смужки та проводили тест, якби Держава хоть частково покривала витрати. Обсяги витрат як Держави, так і населення повинні бути науково обгрунтованими. Тому і було розраховано витрати на самоконтроль. В жовтні 2023 р. планується запровадити реімбурсацію тест-смужок для пацієнтів із ЦД1Т. Необхідно забезпечити відшкодування витрат на засоби самоконтролю для всіх категорій хворих, включно ЦД2Т, що складає переважну кількість хворих. Реімбурсація витрат на самоконтроль відповідає європейським стандартам лікування та сприятиме заохоченню хворих до самоконтролю.

ВИСТУПИЛИ:

Давтян Л. Л., д.фарм.н. професор, завідувач кафедри фармацевтичної технології і біофармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика з характеристикою наукової зрілості здобувача.

Рецензенти:

1. Трохимчук В. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика надав позитивну оцінку дисертації Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», із деякими зауваженнями та запитаннями:

Зауваження:

1. У розділі 2 варто було для кращого сприйняття використати табличну форму представлення даних щодо анкетувань.

2. Розділ 3 перевантажений діаграмами, можливо деякі можливо розписати текстом.

3. Зазначені в розділі 3 соціально-демографічні характеристики опитаних пацієнтів доцільно було би представити у вигляді ілюстрацій (рисуноків).

4. При наведені даних маркетингових досліджень необхідно було деталізувати окремі об'єкти рисунків 4.7 та 4.9 та 4.11.

5. Доцільно перенести у додатки рекомендації щодо зберігання препаратів інсуліну під час подорожі (розділ 5).

6. Опис Стандартої операційної процедури «Рекомендації щодо профілактика цукрового діабету 2 типу», яка ілюстрована рисунком у вигляді схеми доцільно перенести у додатки, так як інформація дублюється (розділ 6).

7. По тексту дисертаційної роботи зустрічаються зустрічаються складно сформульовані речення та друкарські помилки (стор.4, 10, 35, 46, 97, 143 та ін.).

Вказані зауваження не мають принципового значення.

Запитання:

1. Які шляхи подолання бар'єрів для впровадження фармацевтичної допомоги хворим на ЦД?

Відповіді:

1. Проведене дослідження погляду фармацевтичних працівників, встановило чисельні бар'єри впровадження фармацевтичної допомоги хворим на ЦД в Україні. Наприклад, брак часу для надання послуг; конфіденційність пацієнта, неналагоджена співпраця лікарів і фармацевтів та відсутність у фармацевта відповідних професійних навиків консультування з питань ЦД. Хоча, більшість фармацевтів розуміють важливість проблеми надання ФД хворим на ЦД. Тому необхідно знайти шляхи подолання цих бар'єрів. Освітня компонента зрозуміла і необхідно надати можливість фармацевтам набути знання та навички щодо ФД хворим на ЦД. Найбільш оптимальним шляхом є розробка циклу тематичного удосконалення на рівні післядипломної фармацевтичної освіти (нами розроблено програму для фармацевтів). Удосконалення співпраці лікарів і фармацевтів можна запровадити на законодавчому рівні, шляхом включення в Настанови лікування ЦД розділу фармацевтичної допомоги та вписати роль, відповідальність, взаємодію з іншими медичними працівниками в діабетологічній допомозі. Для надання ФД та інших фармацевтичних послуг необхідно час, а це вартість, тому для усунення бар'єру «Брак часу для надання ФД», передбачити оплату. Коли буде законодавчо закріплено надання фармацевтичних послуг то буде розрахована ціна та передбачена оплата, що зніме цей бар'єр. Інший шляхом може бути включення аптечних закладів в державні програми з відшкодуванням за здійсненну роботу. Це мотивує фармацевта та забезпечує якісний підхід до цієї діяльності, з одної сторони, та зменшує витрати на час лікаря, задача якого лікувати хворого. Це оптимальне використання професійного ресурсу фармацевтів.

Висновок рецензента:

Дисертаційна робота Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» є завершеною науковою працею, яка вирішує актуальну проблему в фармації. За актуальністю проблеми, методологією дослідження, обсягом та ґрунтовністю аналізу, викладом принципів наукових положень, високим науковим та практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

2. Кабачна А. В., д.фарм.н. професор, професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика надала позитивну оцінку дисертації Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», із деякими зауваженнями, пропозиціями та запитаннями:

Зауваження:

1. Таблиця 1.6, в якій наведено узагальнену інформацію щодо глюкометрів, які представлено на фармацевтичному ринку України у 2011 та 2021 рр. є досить об'ємною, тому доцільно її перенести в додатки.

2. Доцільно оптимізувати висновки розділів 3, 4, 5 та сформулювати їх більш стисло.

3. В дисертаційній роботі зустрічаються малоінформативні рисунки (наприклад, рис. 3.1), окремі невдалі вислови, деякі граматичні помилки (с. 54, 76, 78, 111, 123 та ін.).

Вказані зауваження не мають принципового значення.

Запитання:

1. Чому Ви використовуєте термін «управління цукровим діабетом», можливо доцільно замінити на «управління перебігом цукрового діабету», так як термін «управління» більш стосується керівництва.

2. Наукова робота вражає своєю об'ємністю, але в деяких випадках доцільно б було надати кількісні параметри, так, визначено компетенції для фармацевта, але не наводяться кількісні параметри для їх оцінки.

Відповіді:

1. На сьогодні в контексті фармацевтичної допомоги частіше звучить управління захворюванням, особливо, це стосується цукрового діабету, де світова спільнота використовує diabetes management - управління цукровим діабетом, diabetes self-management - самоконтроль цукрового діабету, тому вважали за доцільне використовувати сучасну термінологію.

2. Задачою дослідження не було оцінювання кількісних параметрів компетенцій. При виборі методу дослідження, основною задачею було обрано, саме визначення необхідних компетенцій фармацевта, а не їх значущості, тому не використовували оціночних шкал, н-д, шкалу Лайкерта тощо.

Висновок рецензента:

Дисертаційна робота Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» є завершеною науковою працею, яка вирішує актуальну проблему в фармації. За актуальністю проблеми, методологією дослідження, обсягом та ґрунтовністю аналізу, викладом принципових наукових положень, високим науковим та практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

3. Соловійов С.О., д.фарм.н. доцент, в.о. завідувача кафедри та професор кафедри фармації НУОЗ України імені П. Л. Шупика надав позитивну оцінку дисертації Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом», із деякими зауваженнями, пропозиціями та запитаннями:

1. З метою дослідження стійкості результатів аналізу впливу на бюджет до різних параметрів доцільно провести окрім однофакторного також і багатофакторний аналіз чутливості.

2. В переліку умовних позначень є ADA - American Diabetes Association (Американська діабетична асоціація), FIP - International Pharmaceutical Federation (Міжнародна Фармацевтична Федерація) та IDF - International Diabetes Federation (Міжнародна Діабетична Федерація), але по тексту використовуються повна назва на англ мові, або видалити із скорочень, або використовувати по тексту скорочення.

3. В розділі 6 таблиці 6.9, 6.10, 6.14, 6.15, що візуалізовані наступними діаграмами доцільно перенести в додатки, так як це обтяжує сприйняття матеріалу та дублюється діаграмами.

4. По тексту дисертаційної роботи зустрічаються стилістичні та друкарські помилки.

Вказані зауваження не мають принципового значення.

Запитання:

1. Ви рекомендуєте залучати фармацевтів до вакцинації, але згідно чинного законодавства фармацевт не має права здійснювати щеплення, тому саме для чого потрібно залучати фармацевтів на даному етапі, а не в перспективі?

2. Ви вважаєте що доцільно проводити в аптеках скринінг на цукровий діабет, але фармацевт немає права на сьогодні проводити маніпуляції із кров'ю. Які шляхи вирішення?

Відповіді:

1. Згідно даних Міжнародної фармацевтичної федерації (FIP), в багатьох країнах фармацевти залучені безпосередньо до процесу щеплення, але в нашій роботі наголошуємо, що на даному етапі в Україні, згідно компетенцій фармацевта доцільно залучати до подолання вагань щодо вакцинації, тобто саме наголошую на їх ролі у просвітницькій роботі. Підвищення обізнаності щодо переваг вакцинації, особливо, осіб груп ризику, таких як пацієнти із ЦД, що може запобігти тяжким наслідкам захворювання на грип у даної категорії хворих. Тому Міжнародна фармацевтична федерація підкреслює важливу роль фармацевтів у подоланні нерішучості щодо вакцинації, що відповідає вимогам НАП. Але це потребує досить глибоких знань із цієї специфічної тематики. Тому на підставі аналізу чисельних рекомендацій, документів, досліджень та інструкцій до медичного застосування вакцин, розроблено структурований контент для врахування в роботі аптечних закладів. Контент допоможе відповісти на питання пацієнта із ЦД та вплине на їх вагання щодо вакцинації. Для зручності практичного використання рекомендації розроблено у вигляді «питання – відповіді».

2. Перш за все, просвітницька робота аптеки та виявлення недиагностованого ЦД це елементи НАП. Рекомендації базувались на власному багаторічному практичному досвіді організації просвітницьких акцій до ВДД в аптечних закладах КП «Фармація» м. Києва. Витратними матеріалами для проведення скринінгу в аптеці (тест-смужки, одноразові рукавички, спиртові серветки, скарифікатори) забезпечують партнери акції : фармацевтичні компанії, що реалізують глюкометри. Їх зацікавленість в просуванні свого товару сприяє забезпеченню приладами та медичним персоналом для здійснення тестів. Також громадські об'єднання хворих на ЦД можуть залучати своїх волонтерів – медичний персонал - для проведення скринінгу. Таким чином, партнери акції відіграють значну роль в проведенні акції.

Висновок рецензента:

Дисертаційна робота Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» є завершеною науковою працею, яка вирішує актуальну проблему в фармації. За актуальністю проблеми, методологією дослідження, обсягом та ґрунтовністю аналізу, викладом принципів наукових положень, високим науковим та практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

В обговоренні дисертації взяли участь:

д.фарм.н., професор Давтян Л. Л., д.фарм.н., професор Дроздова А. О., д.мед.н., професор Михальчук В. М., д.фарм.н., професор Коритнюк Р. С., к.фарм.н., доцент Буцька В. Є., к.мед.н., доцент Тимченко О. Г., які зазначили, що дисертаційна робота за актуальністю, методологією, обсягом та ґрунтовністю аналізу дослідження та висвітленням отриманих даних повністю відповідає п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

На підставі доповіді здобувача, відповідей на запитання учасників фахового семінару, виступів рецензентів та їх висновків, наукової дискусії та обговорення дисертації учасниками фахового семінару профільних кафедр Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика кафедри фармацевтичної технології і біофармації, кафедри фармації, кафедри промислової, клінічної фармації та клінічної фармакології, спільне засідання дійшло до висновку:

ВИСНОВОК

Щодо докторської дисертації Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація» наукова спеціальність 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної».

1. Характеристика особистості здобувача

Власенко Ірина Олексіївна закінчила фармацевтичний факультет Запорізького медичного інституту за спеціальністю «Фармація». Після закінчення навчання працювала у Виробничому об'єднанні „Фармація” м. Миколаєва (аптека № 2) на різних посадах: провізора по інформаційній роботі, провізора-технолога, завідуючого філією аптеки. З 1998 р. по 2006 р. працювала в Комунальному підприємстві „Фармація” Київської Міської Державної Адміністрації – в контрольно-аналітичній лабораторії провізором-аналітиком (1998–2000 рр.) та організаційно-фармацевтичному департаменті - старшим провізором-інспектором. З 2000 року має вищу кваліфікаційну категорію за спеціальністю «Організація та управління фармацією».

Після значного практичного досвіду перейшла на науково-педагогічну діяльність. З 2006-2019рр та з 2023 р. працює в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика на кафедрі фармацевтичної технології і біофармації з початку на посадах старшого викладача, а потім доцента. В 2009 р. в Національній медичній академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика захистила кандидатську дисертацію на тему „Розробка науково обґрунтованого складу та технології м'яких лікарських засобів протизапальної і антимікробної дії для стоматології” та рішенням президії Вищої атестаційної комісії України від 14.04.

2010 (протокол № 18.09/3) присвоєно науковий ступінь кандидат фармацевтичних наук. В 2012 р. на підставі рішення атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 3/02-D від 29.03.2012) присвоєно вчене звання доцент. В 2016 року під науковим керівництвом доцента Власенко І.О. захищена дисертація іноземним аспірантом.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці (в тому числі в наукометричних видання Scopus Web in Science) характеризують І.О. Власенко як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібна до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводила наукові дослідження за темою дисертації, приймала активну участь у науково-практичних конференціях в Україні та закордоном. За період роботи у закладі вищої освіти зарекомендувала себе як сумлінного науковця та педагога, висококваліфікованого та відповідального фармацевта-організатора. Власенко І.О. була відповідальна за курс «Інтернатура» із спеціальності «Загальна фармація» та виховну роботу на кафедрі, та медико-профілактичного та фармацевтичного факультету. Доцент Власенко І.О. користується заслуженою повагою колег, практичних фармацевтичних працівників та фармацевтів-інтернів.

Власенко І. О. тривалий час бере участь в розробці у підготовці законодавчо-нормативної документації: член Громадської ради при МОЗ України (2011 – 2017 рр.); заступник голови Громадської ради при Державній службі лікарських засобів МОЗ України (2012 – 2014 рр.); член мультідисциплінарної робочої групи з опрацювання медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги за темою «Цукровий діабет» (2011 – 2017 рр.); член багатопрофільної робочої групи з розробки медико-технологічних документів щодо антимікробної резистентності Міністерства охорони здоров'я України (з 2017-2018 р.); член робочої групи з розробки та супроводу заходів з профілактики діабету Державної установи «Центр громадського здоров'я МОЗ України» (з 2018 р.).

Власенко І.О. є: експертом Європейського агентства із лікарських засобів (European Medicine Agency, EMA); членом керівної групи Європейської мережі центрів фармакоепідеміології та фармаконагляду EMA (The European Network of Centres for Pharmacoepidemiology and Pharmacovigilance EMA); членом керівного комітету «Міжнародний комітет порятунку з пріоритизації дослідження НІЗ у гуманітарних умовах» (The NCD research prioritization in humanitarian settings. Steering Committee: International Rescue Committee); член неформальної консультативної групи Програми трансформації практики з діабету Міжнародної фармацевтичної федерації (informal advisory group for the Practice Transformation Programme on Diabetes of International Pharmaceutical federation, FIP).

Власенко І.О. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати її фахівцем з наукової спеціальності 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація».

2. Затвердження теми дисертації

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та затверджена рішенням вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (протокол № 6 від 14.06.2023 р.).

3. Актуальність теми дисертації.

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), цукровий діабет (ЦД) - є глобальною медико-соціальною проблемою і боротьба з ним, має бути пріоритетним завданням національних систем охорони здоров'я. Проблема ЦД пов'язана не тільки із швидкістю зростання захворювання, але і його ускладненнями (інфаркт і інсульт, сліпота, гангрена нижніх кінцівок тощо), через які пацієнти рано втрачають працездатність та набувають інвалідності.

Згідно з Атласом Міжнародної діабетичної федерації (IDF), в Україні спостерігається загальносвітова тенденція до зростання поширеності ЦД, яка складає 7,1 % населення. Окрім того, переважна частина хворих на ЦД в Україні (87,2 %) не досягають стійкої компенсації захворювання, що призводить до розвитку ускладнень. Одночасно, значна частина населення України перебуває під впливом таких факторів ризику ЦД, як куріння, нездорове харчування, гіподінамія тощо. Така загрозлива ситуація обумовлює необхідність пошуку шляхів вирішення проблеми із залученням всіх фахівців охорони здоров'я, зокрема, фармацевтичних працівників.

Діяльність фармацевта у світі зазнає змін і на сьогодні включає не тільки відпуск ЛЗ, але й управління медикаментозною терапією; щеплення; скринінг на неінфекційні хронічні захворювання; консультації з питань гігієни здоров'я та ризиків захворювань (ЦД, гіпертонія тощо). Зміни в фармацевтичній практиці підтверджують, що аптека є важливим закладом охорони здоров'я для розширення доступу пацієнтів до медичної допомоги. Міжнародний досвід демонструє значну роль фармацевтичних спеціалістів у профілактиці ЦД та покращенні прихильності до лікування хворих, та як наслідок, результату фармакотерапії. Але в Україні розширення сфери діяльності фармацевта в профілактиці та управлінні ЦД не набуло достатнього розвитку.

Надання фармацевтичних послуг (ФП) та фармацевтичної допомоги (ФД) регулюється Стандартом якості аптечних послуг Належна аптечна практика/Good Pharmaceutical Practice (НАП), з метою забезпечення оптимальної медичної допомоги населенню на засадах доказової медицини. Значна поширеність захворювання та незадовільні результати лікування хворих на ЦД обумовлюють актуальність впровадження НАП в Україні для реалізації стратегії профілактики та управління ЦД, що прогнозовано позитивно вплине на лікування хворих та посилить профілактичні заходи.

В умовах гуманітарних криз підвищується роль та відповідальність фармацевтів, а в деяких випадках, вони залишаються єдиними доступними для пацієнта, працівниками охорони здоров'я. Тому питання ФД хворим на ЦД, які складають особливу групу ризику безперебійного фармацевтичного забезпечення, набуває особливої актуальності в країні, на території якої, відбуваються воєнні дії.

Комплексні дослідження щодо удосконалення ФД хворим на ЦД та профілактичних заходів в аптеках для зменшення поширеності ЦД та його ускладнень, в тому числі, в умовах воєнного стану, до цього часу, не проводилися.

Здобувачем Власенко І. О. за результатами проведеного аналізу міжнародних стандартів, рекомендацій та наукової літератури визначено актуальність теми, яка полягала в дослідженні проблеми фармацевтичного забезпечення хворих на ЦД та шляхів його удосконалення, в тому числі, в умовах воєнного стану. Потребує впровадження системних та сучасних профілактичних заходів в аптеках для підвищення обізнаності щодо проблем ЦД та виявлення недіагностованого ЦД.

На підставі визначеної актуальності, було сформульовано мету, завдання, структуру та логічну побудову дисертації та визначено методи дослідження.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація Власенко І.О. відповідає напрямку науково-дослідної діяльності Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та виконана як самостійна наукова тема. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та затвердженого рішенням вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (протокол № 6 від 14.06.2023 р.).

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна

Дисертантом сформульовано мету роботи, поставлено завдання дослідження, підібрані методи дослідження, що необхідні для виконання визначених задач. Здобувач самостійно провів літературний і інформаційний пошук за темою дисертації. Здобувачем власноруч виконано заплановані заходи на усіх етапах дослідження, здійснено збір і аналіз первинних даних, проведено теоретичні обґрунтування та експериментальні дослідження, розроблено анкети для проведення медико-соціальних досліджень для різних категорій респондентів, здійснено математико-статистичну обробку результатів анкетування. Проведено самостійно фармакоекономічні дослідження та математичне моделювання запровадження нових технологій. Автором проведено узагальнення одержаних результатів, сформульовано основні положення та висновки дисертаційної роботи, та оформлено матери до опублікування.

Новизна і теоретичне значення результатів дисертаційного дослідження Власенко І. О. полягає в обґрунтуванні комплексних дисертаційних досліджень щодо удосконалення забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами хворих на ЦД із урахуванням схем лікування, епідеміологічних, економічних показників та стану фармацевтичного ринку лікарських препаратів та участі фармацевтів в реалізації профілактики та управлінні ЦД згідно НАП.

Автором вперше:

- визначено елементи НАП в стратегії профілактики та управління ЦД. Розроблено контент Настанови НАП щодо ЦД із визначенням ролі та функцій фармацевта, з урахуванням національних особливостей системи охорони здоров'я та законодавчо-нормативної бази України. Запропоновано мінімальний контент

національних стандартних заходів для реалізації ролі фармацевта в стратегії профілактики та управління ЦД.

- виявлено сучасні атрибути просвітницької діяльності аптеки при наданні ФД згідно НАП: виявлення ризику та недіагностованого ЦД; навчання самоконтролю діабету; рекомендація вакцинації проти грипу. Розроблено алгоритми просвітницької роботи аптек щодо профілактики ЦД згідно НАП.

- визначено методологічно-організаційні підходи залучення фармацевтів у кампанії сезонної вакцинації від грипу хворих на ЦД, як групи ризику від наслідків інфекційного захворювання. Розроблено структурований контент рекомендацій щодо ВпГ хворих на ЦД для фармацевтів для подолання вагання щодо вакцинації.

- встановлено особливості фармацевтичного забезпечення хворих на ЦД в умовах воєнного стану та окреслено рекомендації для медичного та фармацевтичного забезпечення хворих на ЦД в надзвичайних ситуаціях; розроблено рекомендацій для фармацевта щодо ФД хворим на ЦД в умовах воєнного стану.

- розроблено фармакоекономічну модель технології ранньої діагностики ЦД та встановлено її економічну ефективність. Результати фармакоекономічного моделювання показали, що застосування діагностики в порівнянні з технологією без неї, дозволить отримати більше значення якісних років життя. Застосування такої технології буде повністю домінуючою технологією: більші очікувані показники якісних років життя, з економією коштів на одного пацієнта в рік. В цілому в результаті проведеного фармакоекономічного аналізу було показано переваги періодичної діагностики. Однофакторний аналіз чутливості підтвердив, що загальні витрати на новий сценарій чутливі до зміни ставки дисконтування, витрат на скринінг та витрат через інвалідізацію. Багатофакторний (ймовірнісний) аналіз чутливості до варіації параметрів моделювання показав, що навіть в умовах невизначеності, очікуваний вплив на бюджет є обгрунтованим.

- розроблено перелік спеціальних знань та практичних навиків для забезпечення стандартів НАПв реалізації стратегії профілактики та управління ЦД.

6. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження. Використання результатів роботи

Дисертантом запропоновано теоретичні, організаційні та методичні наукові розробки елементів НАП, які забезпечують методологічне підґрунтя для функціонування ефективної комплексної системи, що включає фармацевтичне забезпечення, впровадження ФД хворим на ЦД та заходів профілактики ЦД, в тому числі, виявлення груп ризику та недіагностованого ЦД.

Результати дослідження економічної ефективності програми раннього скринінгу на ЦД із збільшенням якісних років життя за двома сценаріями фармакотерапії ЦД2Т на розробленій фармакоекономічній моделі технології ранньої діагностики ЦД є обґрунтуванням необхідності проведення скринінгу на ЦД на державному рівні при розробленні Національної програми «Цукровий діабет» та програм на регіональному рівні.

Проведені фармакоекономічні дослідження спрямовані на обґрунтування необхідності розширення переліку гіпоглікемізуючих препаратів (ГПП), які

підлягають реімбурсації, що забезпечить доступність сучасних схем фармакотерапії ЦД2Т. Обґрунтовано доцільність включення в систему реімбурсації приладів моніторингу глікемії та витратні матеріали для всіх категорій хворих на ЦД.

Завдання, що скеровані на їх досягнення є комплексними і здобувачем вирішено повністю.

Наукові положення та висновки дисертаційної роботи адаптовані для впровадження та застосування у практичній охороні здоров'я.

Окремі результати дисертаційних досліджень були впроваджені у практику охорони здоров'я, зокрема в роботу аптечних закладів та асоціацій: ГС «Аптечна професійна асоціація України»; ТОВ «Фармація Тернопільщини»; Черкаське обласне комунальне підприємство «Фармація»; ТОВ «Фармація Черкащини»; ТОВ «Фармація Львівщини»; ТОВ «Четверта Фармація Харківська Аптека № 2», м. Харків; ППФ «АСВІТ», м.Одеса та інш.

Результати досліджень знайшли застосування у навчальному процесі фармацевтичних кафедр закладів вищої освіти фармацевтичного напрямку.

7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Здобувач Власенко І.О. особисто провела дисертаційне дослідження. Основні результати дисертаційної роботи викладено у 59 публікаціях, з яких 25 статей – у наукових фахових виданнях, (з них 4 – у виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та Scopus) 3 - у інших міжнародних виданнях - Норвегії та Польщі), 3 навчальних посібники; 1 методична рекомендація; 1 довідник; 4 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір; 13 тез доповідей на науково-практичних заходах (з яких 3 тези надруковано у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та 2 - у наукових фахових виданнях України).

Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

8. Апробація результатів дисертації:

Матеріали дисертації оприлюднено на виступах:

Основні теоретичні положення і практичні результати дисертаційного дослідження доповідалися та обговорені на:

- Комітеті Верховної ради України (резолуція від 14.06.2018),
- *закордонних науково-практичних конгресах, симпозиумах і конференціях:*
- International Diabetes Federation Congress (Melburn, Canada, 2013);
- «Modern approaches in managing sociality-significant disease Diabetes. Mellitus» (Astana, Kazakhstan, 2017);
- 53rd Annual Meeting of European Association for the Study of Diabetes. IDF Symposium «Achieving improved compliance to diabetes care: The common task for care providers, health systems and people with diabetes. (Lisbon, Portugal, 2017);
- International Diabetes Federation Congress (Abu-Dubi, UAE, 2017);

- Congress of European Association Study of Diabetes. Diabetes Education Study Group Annual meeting (Symposium «Therapeutic education – empowering people to prevent diabetes & its complications» (Berlin, Germany, 2018);
 - 9th World Congress of Diabetes DiabetesIndia (Kolkata, India, 2019);
 - 4th Annual Diabetes Update «Diabetes Today 2020» (online, India, 2020);
 - International Virtual Diabetes Summit 2020 «All about Diabetes Care» (online, India, 2020);
 - 11th World Congress of Diabetes DiabetesIndia «Technology to Precision» (online, India, 2021);
 - 1st International conference on «Innovations by NGOs in Diabetes Care» (online, India, 2021);
 - International congress on «Diabetes New Dimension in Diabetes» (online, India, 2021);
 - I International Pharmaceutical Forum «GLOBAL PHARM» (Nur-Sultan, Kazakhstan, 2021);
 - Asia Diabetes Forum's «Masterclass in Diabetes» (online, India, 2021);
 - International Diabetes Federation Congress (Lisbon, Portugal, 2022);
 - International conference on Metabolic Disease «Team Approach the new reality» (online, India, 2022);
 - 3rd Annual Symposium on «Diabetes in humanitarian crises» (Krakow, Poland, 2022);
 - II International pharmaceutical Forum «GLOBAL PHARM» (Astana, Kazakhstan, 2022);
 - ISPAE-ISPAD Mid-term Meeting (online, India, 2022);
 - Best of ISPAD On the occasion of World Diabetes Day» (online, India, 2022);
 - Conference Diabetes Controversies to Consensus «Galvanize to Control» (Panchgani, India, 2022);
 - IDF South East-Asia Conference «Learning from IDF-Lisbon» (online, India, 2023);
 - e-Symposium on Diabetes Therapeutics (online, India, 2023);
 - DEWA 10th Annual conference Kolkata «Recent Advances» (Biswa, India, 2023).
- науково-практичних конгресах, симпозиумах, конференціях з міжнародною участю:*
- «Актуальні досягнення медичних наукових досліджень в Україні та в країнах ближнього зарубіжжя» (м. Київ, 2013);
 - «Присвячено Всесвітньому Дню Здоров'я в 2016 р. «Переможемо діабет» (м. Київ, 2016);
 - «Заклади охорони здоров'я і виробники лікарських засобів : ефективне співробітництво у процесі медикаментозного забезпечення населення України» (м. Київ, 2017);
 - «Загальне охоплення послугами охорони здоров'я – для всіх і всюди» (м. Київ, 2018);
 - «Розвиток медичного права України в контексті євроінтеграційних та глобальних процесів» (м. Київ, 2018);

- «Побудуємо більш справедливий, більш здоровий світ» (м. Київ, 2021);
- "Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів» (м. Тернопіль, 2022);
- міжнародних дистанційних вебинарах *International Pharmaceutical Federation (FIP)*:
 - «Nutritional approaches to the prevention and management of non-communicable diseases: Roles for pharmacists» (online, 28 May, 2021);
 - «Joining forces across civil society organisations towards improved vaccination coverage» (online, 21 Oct. 2021);
 - «Vaccines for special-risk groups: roundtable summit» (online, 7 Dec. 2022);
 - «WDD, Vaccines & special-risk groups: Diabetes» (online, 14 Nov. 2022).

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

В опублікованих роботах повністю висвітлені всі необхідні розділи на високому рівні. Особисто підготовлено та представлено на конференціях результати роботи були високо оцінені науковцями, фармацевтичними та медичними фахівцями.

10. Список робіт, опублікованих за темою дисертації (за вимогами, викладеними та конкретний внесок здобувача).

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Барна ОН, Власенко ІА. Информированность пациентов с сахарным диабетом: возможности обучения для самоконтроля заболевания. Мистецтво лікування Ліки України. 2011;7:13–18. (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, розробка рекомендацій, написання та оформлення статті)
2. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Фармацевтична допомога хворим на цукровий діабет щодо зберігання препаратів інсуліну. Фармацевтичний журнал. 2019;5:21–34. DOI: 10.32352/0367-3057.5.19.03 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, розробка рекомендацій, написання та оформлення статті)
3. Власенко ІО. Маркетингове дослідження асортименту глюкометрів на фармацевтичному ринку України за 2021 р. Фармацевтичний журнал. 2021;4:32–42. DOI: 10.32352/0367-3057.4.21.03
4. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Фармацевтичне забезпечення препаратами інсуліну в Україні за 2016–2021 рр. Фармацевтичний часопис. 2021;2:55–64. DOI: 10.11603/2312-0967.2021.2.12176 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення статті)
5. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Аудит фасованої продукції лікарських рослин, що застосовуються при цукровому діабеті на фармацевтичному ринку України. Фітотерапія. Часопис. 2021;3:53–61. DOI: 10.33617/2522-9680-2021-3-53 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення статті)

6. Vlasenko IO, Davtyan LL. Comparative analysis of glucometers assortment on the Ukrainian pharmaceutical market for the decade (2011–2021) *Фармацевтичний часопис*. 2021;3:29–36. DOI: 10.11603/2312-0967.2021.3.12388 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення статті).

7. Власенко ІО, Ніженковська ІВ. Біосиміляри інсулінів у міжнародній та вітчизняній практиці фармацевта. *Фармацевтичний журнал*. 2022;1:50–62. DOI: 10.32352/0367-3057.1.22.05 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, написання та оформлення статті).

8. Власенко ІО, Кубарева ІВ, Давтян ЛЛ, Корж ЮВ. Дослідження сучасних аспектів визначення вартості самоконтролю цукрового діабету. *Соціальна фармація в охорони здоров'я*. 2022;8(2):19–27. DOI: 10.24959/sphhcj.22.259 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, узагальнення даних, участь у визначенні вартості, написання статті).

9. Власенко ІО, Комаріда ОО, Давтян ЛЛ. Вивчення потреб та фармацевтичного забезпечення хворих на цукровий діабет під час воєнного стану. *Фармацевтичний журнал*. 2022;3:22–32. DOI: 10.32352/0367-3057.3.22.03 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, проведення дослідження, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення статті)

10. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Стандарти належної аптечної практики, як базис реалізації концепції фармацевтичної допомоги пацієнтам з цукровим діабетом. *Фармацевтичний часопис*. 2022;1:74–82. DOI: 10.11603/2312-0967.2022.1.13058 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, визначення концепції, написання та оформлення статті).

11. Власенко ІО, Комаріда ОО, Давтян ЛЛ. Елементи Належної аптечної практики за реалізації фармацевтичної допомоги хворим на цукровий діабет під час воєнного стану. *Фармацевтичний журнал*. 2022;4:20–30. DOI: 10.32352/0367-3057.4.22.03 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, розробка рекомендацій, написання та оформлення статті).

12. Vlasenko IO, Davtian LL, Zaliska OM. Study of pharmaceutical provision of type 2 diabetes therapy in Ukraine. *Фармацевтичний часопис*. 2022;2:12–20. DOI: 10.11603/2312-0967.2022.2.13332 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, аналіз літератури, проведення дослідження, узагальнення даних, участь в інтерпретація даних, написання та оформлення статті).

13. Власенко ІО. Аналіз асортименту пероральних цукрознижувальних препаратів, що підлягають реімбурсації в Україні. *Фармацевтичний журнал*. 2022;5:35–46. DOI: 10.32352/0367-3057.5.22.04

14. Власенко ІО, Давтян ЛЛ, Руденко ВВ. Алгоритм методико-організаційних заходів в аптеках до Всесвітнього дня діабету на етапі профілактики цукрового діабету. *Фітотерапія. Часопис*. 2022;2:60–66. DOI: 10.33617/2522-9680-2022-2-60 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, аналіз літератури, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, розробка методологічних заходів, написання та оформлення статті)

15. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Методично-організаційні підходи залучення фармацевтів у стратегії вакцинації проти грипу хворих на цукровий діабет. Фітотерапія. Часопис. 2022;4:106–112. DOI: 10.33617/2522-9680-2022-4-107 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, розробка методолгічних заходів, написання та оформлення статті)

16. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Охоплення вакцинацією проти грипу хворих на цукровий діабет та визначення бар'єрів для її проведення. Фармацевтичний журнал. 2022;6:22–32. DOI: 10.32352/0367-3057.6.22.03 (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, формування рекомендацій, написання та оформлення статті)

17. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Атрибути просвітницької діяльності аптек за стандартами належної аптечної практики з погляду пацієнтів із цукровим діабетом. Фармацевтичний журнал. 2023;1:33–45. DOI: 10.32352/0367-3057.1.23.04 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення статті)

18. Власенко ІО. Вивчення преференцій пацієнтів із цукровим діабетом щодо фармацевтичних послуг. Фармацевтичний журнал. 2023;2:3–14. DOI: 10.32352/0367-3057.2.23.01

19. Власенко ІО, Давтян ЛЛ, Гладишев ВВ. Сучасні стратегії альтернативних систем доставки інсуліну. Запорізький медичний журнал. 2023;25(3):262–269. DOI: 10.14739/2310-1210.2023.3.274844 (WEB OF SCIENCE). (Особистий внесок – аналіз літератури, узагальнення даних, написання та оформлення статті)

20. Власенко ІО. Вивчення преференцій лікарів для оптимізації аптечного асортименту цукрознижувальних препаратів. Фармацевтичний журнал. 2023;3:18–29. DOI: 10.32352/0367-3057.3.23.02

21. Vlasenko I, Mankovskyu B, Monashnenko O. Analysis of medications for symptomatic treatment of the painful diabetic polyneuropathy in Ukraine. Фітотерапія. Часопис. 2023;1:71–76. DOI: 10.32782/2522-9680-2023-1-71 (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, аналіз літератури, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення статті)

22. Vlasenko IO. Study of adherence to treatment of patients with diabetes in Ukraine. Фармацевтичний журнал. 2023;4:38–45. DOI: 10.32352/0367-3057.4.23.04

23. Neborachko M, Pkhakadze A, Vlasenko I. Current trends of digital solutions for diabetes management. Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews. 2019;13(5):2997–3003. DOI: 10.1016/j.dsx.2018.07.014 (Scopus). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, участь в узагальненні даних, участь у написанні статті).

24. Vlasenko IO, Babileva AA, Kurashvili RB, Davtyan LL. Comparative pharmacoeconomic analysis of self-control of diabetes mellitus using glucometers Wiadomości Lekarskie. 2022;LXXV(5(1)):1105–1111. DOI: 10.36740/WLek202205110 (Scopus). (Особистий внесок – участь в розробці концепції та дизайну досліджень, збір даних та їх узагальнення, проведення дослідження, статистичний аналіз, участь в написанні та оформленні статті)

25. Vlasenko IO, Davtyan LL. Study of the influence of armed conflict on the reimbursement of oral glucose lowering drugs in Ukraine Pharmacia. 2023;70(2):275–281. DOI: 10.3897/pharmacia.70.e99657 (Scopus). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, збір даних, проведення дослідження, узагальнення даних, написання та оформлення статті)

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

26. Vlasenko I. Certified patients' education: Pilot project in Ukraine. Word Diabetes Congress. Abstracts Book International Diabetes Federation. December 5–8, 2011. Dubai. UAE, 2011. P. 1656.

27. Vlasenko IO. Diabetes Education Program for pharmacists in postgraduate education. Word Diabetes Congress. Abstracts Book International Diabetes Federation. December 2–6, 2013. Melburn. Canada, 2013. p. 1648.

28. Vlasenko IO, Davtyan LL, Zhogov IV. Defining the Attributes of Good Pharmacy Practice in providing pharmaceutical care for patients with diabetes mellitus. Word Diabetes Congress. Abstracts Book International Diabetes Federation. December 2–6, 2013. Melburn. Canada, 2013. p. 1653. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, участь в узагальненні даних, участь в написанні тез, оформлення тез)

29. Власенко ІО, Давтян ЛЛ, Жогов ІВ. Маркетинг глюкометрів, представлених на фармацевтичному ринку України. Актуальні досягнення медичних наукових досліджень в Україні та в країнах ближнього зарубіжжя : тези допов. Міжнар. наук.-практ. конфер. м. Київ, 27-28 жовт. 2013 р. Київ, 2013. с. 106-109.

30. Vlasenko I, Germanyuk T, Ivko T. Quality of life of patients with diabetes mellitus type 2 and man-made disaster influencing in Ukraine Word Diabetes Congress. Abstracts Book International Diabetes Federation. December 4–8, 2017. Abu-Dubi. UAE, 2017. P. 0950. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, участь в оформлення тез).

31. Vlasenko I, Ocheretenko V. Postgraduate training for pharmacist «Pharmaceutical care for people with diabetes» Diabetes Education Study Group Annual meeting (European Association Study of Diabetes. Symposium «Therapeutic education – empowering people to prevent diabetes & its complications». Berlin, Germany, 2 octob. 2018 p. Berlin : DESG, 2018. p. 18. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, проведення дослідження, узагальнення даних, написання та оформлення тез).

32. Власенко ІО, Очеретенко ВД. Аптечні заклади в реалізації стратегії боротьби з цукровим діабетом. Загальне охоплення послугами охорони здоров'я – для всіх і всюди : матеріали VI наук.-практ. конф. з міжнар. участю до Всесвітнього Дня Здоров'я 2018 р. м. Київ, 5–6 квіт. 2018 р. Київ : НМУ, 2018. с. 15–17. (Особистий внесок – огляд літератури, узагальнення даних, написання тез, участь в оформлення тез).

33. Vlasenko I, Neborachko M, Davtian L, Pkhakadze A. Collaboration doctors and pharماسist is key for improving outcom treatment of patients. International Journal of diabetes (India), February 2019;2:36. (Scopus). (Особистий внесок – участь у

плануванні та дизайні дослідження, проведення дослідження, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення тез)

34. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Комунікаційні компетенції провізорів (фармацевтів) у додипломній та післядипломній освіті. Щорічна Міжнар. наук.-практ. конф. до Всесвітнього дня здоров'я 2021 р. «Побудуємо більш справедливий, більш здоровий світ», м. Київ, 2 квіт. 2021 р. Клінічна та профілактична медицина. 2021;1:103 (Особистий внесок – участь в у плануванні та дизайні дослідження, аналіз літератури, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення тез)

35. Vlasenko IO, Davtian LL. Pharmaceutical care during the military conflict for patients with diabetes who uses insulin. Конференція Тернопіль "Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів». Тернопіль, 22-23 верес. 2022 р. Тернопіль : ТНМУ «Укрмедкнига», 2022 с. 145–146.

36. Vlasenko IO, Kubarieva IV, Davtian LL, Direct medical costs of self-control of diabetes using glucometers. Abstracts from the International Diabetes Federation World Diabetes Congress. Lisbon, Portugal, December 5–8, 2022. Diabetes Research. Clinical practice. 2023;197(1):4. (Scopus). LI2022-0553

37. Vlasenko IO, Davtian LL, Zaliska OM. Study of affordability and accessibility of glucose-lowering medicines for type 2 diabetes in Ukraine. Abstracts from the International Diabetes Federation World Diabetes Congress. Lisbon, Portugal, December 5–8, 2022. Diabetes Research. Clinical practice. 2023;197(1):7. (Scopus). P. 0727.

38. Vlasenko I, Nemchenko A, Nazarkina V. Analysis of the current state of providing patients with diabetes under the Program of Medical Guarantees. International Diabetes Federation World Diabetes Congress. Lisbon, Portugal, December 5–8, 2022. Abstract Number LI2022-0908.

39. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет 1 типу» Київ, 2014. 260 с. Гульчій МВ, Зелінська НБ, Ліщишина ОМ, Боднар ПМ, Болгарська СВ, Большова ОВ, Бондарень ІА, Вендзилович ЮМ, Власенко ІО. та інш. (Особистий внесок – участь у підготовці та розробці роділів та узгодженні документу в складі робочої групи).

40. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Цукровий діабет 2 типу» Рекомендовано Наказом Міністерства охорони України здоров'я 21 грудня 2012 року № 1118 2012. 309 с. Гульчій МВ, Матюха ЛФ, Нетяженко ВЗ, Сіренко ЮМ, Власенко ІО та ін https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2019/11/2012_1118akn.pdf (Особистий внесок – участь підготовки та розробці роділів та узгодженні документу в складі робочої групи).

41. Уніфікований клінічний протокол первинної, екстреної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги цукровий діабет 1 типу у молодих людей та дорослих). Наказ Міністерства охорони здоров'я України 29 грудня 2014 № 1021 2014. - 118 с. Хобзей МК, Гульчій МВ, Маньковський БМ, Ліщишина ОМ, Боднар ПМ, Боднарук НМ, Божко ЛІ, Болгарська СВ, Бондарень ІА, Вендзилович ЮМ, Власенко ІО та інш (Особистий внесок – участь в розробці та узгодженні документу в складі робочої групи).

42. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої медичної допомоги) Цукровий діабет 2 типу. Затверджено Наказом Міністерства

охорони здоров'я України від 21.12.2012 № 1118 Стандарти, 2012. 118 с. Хобзей МК, Гульчій МВ, Степаненко АВ, Власенко ІО та ін. (Особистий внесок – участь в розробці та узгодженні документу в складі робочої групи).

43. Лікарська взаємодія та безпека ліків : посібник. Давтян ЛЛ, Загорій ГВ, Вороненко ЮВ, Коритнюк РС, Дроздова АО, Шматенко ОП, Власенко ІО та ін. Київ, 2011. 744 с. (Особистий внесок - аналіз ринку ЛЗ групи А10 – Антидіабетичні препарати та D для дерматології, лікарська взаємодія антидіабетичних препаратів та препаратів для дерматології, участь в узагальненні даних).

44. Навчання хворих на цукровий діабет основам самоконтролю захворювання : навч.-метод. посіб. (Протокол Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України № 1/11-18104 від 21.11.2012 р.) Маньковський БМ, Барна ОМ, Кирилюк МЛ, Власенко ІО та ін. Київ, 2012. 160 с. (Особистий внесок – участь в опрацюванні наукових джерел, написанні окремих розділів і підготовці до друку).

45. Власенко ІО, Давтян ЛЛ, Руденко ВВ, Коритнюк РС, Дроздова АО. Фармацевтична допомога хворим на цукровий діабет (сучасні прилади для самоконтролю) : метод. реком. Київ: «НВП «Інтерсервіс», 2012. 32 с. (Особистий внесок - участь у виконанні й узагальненні даних, розробка рекомендацій, написання методичних рекомендацій, участь у підготовці та оформленні до друку)

46. Макроелементи в лікарських засобах і розчинах для перитонеального діалізу : нав. посібник. Шматенко ОП, Коритнюк РС, Давтян ЛЛ, Гудзь НІ, Дроздова АО, Власенко ІО та ін. Київ «Видавництво Людмила», 2019. 184 с. (Особистий внесок – участь в опрацюванні наукових джерел, написанні окремих розділів і підготовці до друку).

47. Krämer L, Vlasenko I, Zayani A. Storage of Insulin (IDF Europe Awareness Paper). Belgium: 12 p. (переведено також на Латвійську мову) (Особистий внесок – участь в аналізі літератури, узагальненні даних, розробленні рекомендацій).

48. International Pharmaceutical Federation (FIP). Nutrition and weight management services: A toolkit for pharmacists. Author: Blum L, Editor: Pinto G, Acknowledgements: Chaar B, Ezeudensi V, Gelissen I, Harnett J, Lopes C, Riley P, Robledo J, Simón A, Um I, Vlasenko I, Wong A. The Hague: International Pharmaceutical Federation; 2021. 82 p. (Особистий внесок – участь в узагальненні даних та розробленні рекомендацій у складі робочої групи).

49. International Pharmaceutical Federation (FIP). Diabetes prevention, screening, and management: A handbook for pharmacists. Author: Blum L, Ekpenyong A. Editor: Pinto G, Acknowledgements: Johnson A, Alwi S, Amadi CM, Busquets i Casso A, Czock A, Eksteen M, Elgamal Z, Fonsart J, Gharat M, Hasan S, Elnaem M, Horta R, Ikolaba A, Isaacs D, Ishikawa T, Jacinto I, Jiménez F, Karegwa P, Kavanagh S, Salameh P, Sinclair P, Smith D, Tan J, Vlasenko I, Wonah M. et al The Hague: International Pharmaceutical Federation; 2021. 67 p. (Особистий внесок – участь в узагальненні даних та розробленні рекомендацій у складі робочої групи).

50. International Pharmaceutical Federation (FIP). The FIP professional knowledge and skills reference guide: A companion to the diabetes handbook for pharmacist. Author: Bajis D, Khadir S, Acknowledgements: Elgamal Z, Wonah M, Vlasenko I, Kavanagh S, Ramirez F, Czock A, Johnson P, Issacs D. The Hague: International Pharmaceutical

Federation; 2022. 27 p. (Особистий внесок – участь в огляді літератури, участь в узагальненні інформації та визначенні професійних знань та навичок фармацевтів).

51. Guidance to facilitate the integration of the refugee pharmacy workforce from Ukraine (Рекомендації для підтримки інтеграції фармацевтичних працівників-біженців з України). Pinto GS, Akel M, Vlasenko I. International Pharmaceutical Federation; 2022. 12 p. (Особистий внесок - участь у зборі та перевірці інформації, перегляд та доопрацювання документу).

52. Ukraine: Equivalence between medicines registered in Ukraine and other countries. Information for healthcare professionals and patients To support and facilitate the provision of healthcare and medicines to refugees from Ukraine (Україна: Еквівалентність лікарських засобів, зареєстрованих в Україні та інших країнах. Інформація для працівників охорони здоров'я та пацієнтів). Vlasenko I, Pinto GS, Akel M. et al. 2022. 194 p. (Особистий внесок - участь у розробці дизайну довідника, збір інформації, наповнення інформацією всіх розділів, формування всіх розділів документу).

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

53. Vlasenko IO, Davtyan LL. Study of training priorities for providing pharmaceutical care to people with diabetes mellitus in Ukraine. Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe (East European Scientific Journal) (Poland). 2019;48(4):72–78. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, проведення дослідження, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення статті).

54. Vlasenko IO, Davtyan LL. Identification of Barriers to Providing Pharmaceutical Care for People with Diabetes in Ukraine. Polish journal of science. 2020;27(1):37–43. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, проведення дослідження, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення статті).

55. Vlasenko IO, Davtyan LL. Communication skills in pre-graduate and post-graduate education of pharmacists in Ukraine. Norwegian Journal of development of the International Science. 2021;69:40–44. (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні дослідження, аналіз літератури, збір даних, узагальнення даних, написання та оформлення статті)

56. Власенко ІО, Давтян ЛЛ, Руденко ВВ. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Україна. № 117498. Алгоритм методико-організаційних заходів в аптеках до Всесвітнього дня діабету на етапі профілактики цукрового діабету (дата реєстрації 23.03.2023). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні матеріалів твору, аналіз літератури, розробка питань анкети, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, розробка методологічних заходів, написання та оформлення матеріалів до друку; проф. Руденко В.В. – участь в розробці питань анкети; проф. Давтян Л.Л. – участь в дизайні дослідження).

57. Власенко ІО, Давтян ЛЛ. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Україна. № 117499. Фармацевтична допомога хворим на цукровий діабет щодо зберігання препаратів інсуліну. (дата реєстрації 23.03.2023). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні матеріалів твору, аналіз літератури, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, розробка методологічних заходів, написання

та оформлення матеріалів до друку; проф. Давтян Л.Л. – участь в дизайні дослідження).

58. Власенко Ю, Давтян ЛЛ. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Україна. № 117500. Глюкометри у самоконтролі хворих на цукровий діабет в Україні та принципи їх вибору в аптеках (дата реєстрації 23.03.2023). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні матеріалів твору, розробка методологічних заходів, аналіз літератури, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення матеріалів до друку; проф. Давтян Л.Л. – участь в дизайні дослідження).

59. Власенко Ю, Давтян ЛЛ. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір. Україна. № 117501. Стандарти належної аптечної практики, як базис реалізації концепції фармацевтичної допомоги пацієнтам з цукровим діабетом (дата реєстрації 23.03.2023). (Особистий внесок – участь у плануванні та дизайні матеріалів твору, розробка методологічних заходів, аналіз літератури, збір даних, узагальнення та інтерпретація даних, написання та оформлення матеріалів до друку; проф. Давтян Л.Л. – участь в дизайні дослідження).

11. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є самостійною завершеною науковою працею, у якій викладено авторський підхід до обґрунтування та розроблення теоретично-організаційні основ НАП у реалізації стратегії профілактики та управління ЦД, та опрацьовано теоретичні положення і рекомендації для впровадження в практичну діяльність аптечних закладів

Здобувачем власноруч визначено мету і завдання дослідження, розроблено загальну методику та обрано методи дослідження, виконано заплановані заходи на усіх етапах дослідження, здійснено збір і аналіз первинних даних, проведено теоретичні обґрунтування та експериментальні дослідження, розроблено анкети для проведення медико-соціальних досліджень для різних категорій респондентів, здійснено математико-статистичну обробку результатів анкетування, проведено аналіз та узагальнення одержаних результатів, сформульовано основні положення та висновки дисертаційної роботи, розроблено рекомендації, алгоритми, стандартні операційні процедури для впровадження НАП в практичну фармацію, підготовлено матеріали до опублікування. внесок автора є визначальним і полягає у безпосередній участі у постановці мети, реалізації розроблених методів та моделей фармацевтичного забезпечення, отриманні, аналізі та інтерпретації результатів, формулюванні висновків та підготовці матеріалів до друку.

У опублікованих наукових роботах у співавторстві із українськими та іноземними вченими (зазначені у списку опублікованих праць за темою дисертації) внесок автора є визначальним і полягає у безпосередній участі у постановці мети, реалізації розроблених методів та моделей фармацевтичного забезпечення, отриманні, аналізі та інтерпретації результатів, формулюванні висновків та підготовці матеріалів до друку. Із вищевказаних наукових праць у дисертаційній роботі наведено лише ті положення, розробки й рекомендації, які є результатом особистих досліджень здобувача.

Увесь викладений у дисертації експериментальний матеріал за медико-соціальних досліджень та фармакоекономічних проаналізований та узагальнений особисто автором.

12. Відповідність паспорту наукової спеціальності

Зміст дисертаційної роботи Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» повністю відповідає паспорту спеціальності 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація».

13. Наявність або відсутність у докторській дисертації та наукових працях, які розкривають її результати, академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації

Під час виконання дисертації Власенко І.О. дотримувалась принципів академічної доброчесності, що підтверджено висновком Експертної проблемної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика за науковою спеціальністю 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація» від 21.05.2023 р. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

14. Оцінка мови та стилю дисертації

Текст дисертаційного дослідження підготовлений науковим стилем, державною мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття. Оформлення дисертації, в цілому, відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України. У ході рецензування наукової роботи запозичень матеріалу без посилання на відповідні джерела не виявлено.

15. Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора фармацевтичних п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

Дисертаційна робота Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нові науково-обґрунтовані положення, що в сукупності вирішують наукову проблему реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом, зокрема, залучення фармацевтичних працівників в удосконаленні фармацевтичного забезпечення хворих на ЦД та організації профілактичних заходів в аптечних закладах згідно НАП. За актуальністю проблеми, методологією дослідження,

обсягом та ґрунтовністю аналізу, викладом принципових наукових положень, високим науковим та практичним значенням отриманих результатів повністю відповідає п.п. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197 (зі змінами від 19.05.2023 № 502) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами від 31.05.2019 № 759), які пред'являються до наукового ступеня доктора наук і може бути представлена до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді.

ПОСТАНОВИЛИ:

Рекомендувати дисертацію Власенко Ірини Олексіївни на тему: «Теоретико-організаційні основи належної аптечної практики у реалізації стратегії профілактики та управління цукровим діабетом» до офіційного захисту на здобуття наукового ступеня доктора фармацевтичних наук за спеціальністю 15.00.01 «Технологія ліків, організація фармацевтичної справи та судова фармація».

Результати голосування
«За» - 11
«Проти» - немає,
«Утримались» - немає.

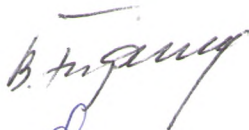
**Голова фахового семінару,
д.фарм.н. професор,**

Лена ДАВТЯН

РЕЦЕНЗЕНТИ:

д.фарм.н. професор

Віктор ТРОХИМЧУК

д.фарм.н. професор

Алла КАБАЧНА

д.фарм.н. доцент

Сергій СОЛОВЙОВ

**Секретар фахового семінару,
д.фарм.н. професор**

Анна ДРОЗДОВА